

Vergaderjaar 2017–2018

31 765

Kwaliteit van zorg

Nr. 323

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2018

Hierbij stuur ik u het rapport «het naleven van de richtlijnen infectiepreventie en operatief proces kan en moet in Particuliere Klinieken nog beter» van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting (IGJ i.o.)¹. De IGJ heeft eerder Toezicht Operatief proces/TOP (2014) in particuliere klinieken uitgevoerd.

Voor het Toezicht op Infectie Preventie en verantwoord antibioticumgebruik/TIP heeft de IGJ in de periode 2016–2017 31 (locaties) van particuliere klinieken onaangekondigd bezocht op basis van een steekproef uit 410 particuliere klinieken. In de 10 klinieken met een operatiekamer is daarnaast ook het TOP uitgevoerd omdat de bevindingen uit 2014 daartoe aanleiding gaven. Heden publiceert de IGJ op haar site eveneens de factsheet «Toezichtresultaten signaalbezoeken particuliere klinieken».

Bevindingen

De particuliere klinieken die de IGJ heeft getoetst, leven de vigerende richtlijnen op het gebied van zowel de infectiepreventie als op het gebied van het operatief proces in onvoldoende mate na. Dat betekent dat patiënten risico lopen op gezondheidsschade en dat de verspreiding van (resistente) micro organismen onvoldoende wordt tegen gegaan, aldus de IGJ. De belangrijkste conclusies:

- De kwaliteit van infectiepreventie blijft achter, met name in de klinieken zonder operatieafdeling.
- De kennis op het gebied van infectiepreventie lijkt achter te blijven en er wordt niet of onvoldoende gebruik gemaakt van een (externe) deskundige infectiepreventie, met name in de klinieken zonder operatieafdeling.
- In 50% van de getoetste klinieken was de medicatieveiligheid op belangrijke onderdelen niet op orde.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

- In meer dan 75% van de getoetste klinieken werd de risico inventarisatie MRSA/BMRO² niet juist uitgevoerd.
- De kwaliteit van de sterilisatie en het onderhoud van operatiesets en apparatuur is in de getoetste klinieken onvoldoende.
- In alle getoetste klinieken voldeed de beheersing van de luchtbehandeling van de operatieafdelingen niet aan de vereisten. Hierdoor was in alle klinieken de veiligheid van de operatieafdelingen niet aantoonbaar gegarandeerd.

Naast de negatieve bevindingen maakt het rapport ook melding van enkele meer positieve uitkomsten. Bijvoorbeeld op het gebied van onderdelen van algemene voorzorgsmaatregelen (basale maatregelen die nodig zijn om verspreiding van micro-organismen te voorkomen), reiniging en desinfectie van apparatuur en opslag van afval.

Wat doet de IGJ

Alle 31 bezochte klinieken hebben naar aanleiding van deze uitkomsten maatregelen opgelegd gekregen door de IGJ. Een lijst van de bezochte klinieken en de opgelegde maatregelen per kliniek maakt deel uit van het rapport (bijlage 4 en 5). De rapporten van de bezochte klinieken zijn openbaar en te vinden op www.igj.nl.

De IGJ maakt zich op basis van deze uitkomsten, zorgen over het infectiepreventiebeleid en over het operatief proces in deze sector. De inspectie heeft naar aanleiding van de uitkomsten van indicatoren en toezichtbezoeken over deze sector intensiever en gericht risico gestuurd toezicht ingezet; ook in 2018 gaat de inspectie hiermee door. Echter, er is meer nodig om de noodzakelijke sectorbrede verbeteringen en professionalisering in gang te zetten en te realiseren in deze deelsector van de medisch specialistische zorg, aldus de IGJ.

De IGJ gaat daarom in overleg met de brancheorganisatie Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN), beroepsverenigingen als de Nederlandse Vereniging voor Cosmetische Geneeskunde (NVCG), het platform de Nederlandse Stichting Esthetische Geneeskunde (NSEG) en de Federatie Medisch Specialisten (FMS). De inspectie vraagt genoemde partijen om na te gaan hoe de naleving van richtlijnen in particuliere klinieken kan worden verbeterd en vraagt genoemde organisaties hierop actie te nemen.

Bovendien zal de IGJ naast de publicatie van de eergenoemde factsheet ook bekend maken over welke thema's zij zich ernstige zorgen maakt. De IGJ blijft meer inspectiebezoeken uitvoeren en richt zich daarbij op de belangrijkste risico's.

De inspectie is onder andere in gesprek met de klinieken, ZKN en de wetenschappelijke verenigingen om in gedeelde verantwoordelijkheid er voor te zorgen dat de veiligheid en kwaliteit van zorg op het gewenste niveau komt.

Reactie

Het is duidelijk dat er nog veel te winnen is als het gaat om de patiëntveiligheid in deze sector. Patiëntveiligheid is bij uitstek het hart van kwalitatief goede zorg. Veilige zorg leveren is de opgave voor allen die dagelijks verantwoordelijkheid dragen voor patiënten en cliënten die zich aan hen toevertrouwen. Zij en hun naasten hebben hier recht op, ook in de particuliere klinieken.

² MRSA staat voor Meticilline Resistente Staphylococcus aureus en is een bacterie die ongevoelig (resistent) is voor de meeste, gangbare antibiotica. Daardoor is deze moeilijk te bestrijden. Besmetting met MRSA is vooral gevaarlijk voor mensen met een ernstig verminderde weerstand. BMRO staat voor bijzonder resistente micro-organismen.

Ik constateer dat in de toezichtrapporten van de IGJ over de particuliere klinieken van de afgelopen jaren steeds eenzelfde beeld naar voren komt van een sector waarin zaken goed gaan maar ook nog (te) veel niet goed gaat en waarbij bestuurders van klinieken (te) weinig doen met de uitkomsten van eerdere prestaties van hun eigen kliniek. Ook spiegelen zij zich niet of te weinig aan de prestaties van de sector als geheel. Dat deze sector nogal divers is, doet niet af aan dat beeld.

Met de IGJ heb ik mij beraden op deze situatie en op de maatregelen die de IGJ in het toezicht gaat nemen en op de stappen die de IGJ en VWS kunnen zetten om de noodzakelijke verbeteringen te stimuleren.

De IGJ is en blijft onverminderd streng ingeval van onveilige zorg en bij zorg die niet voldoet aan richtlijnen. Ik vind het goed dat de inspectie informatie openbaar maakt over individuele handhavingstrajecten van klinieken, zodat derden zoals verzekeraars en (potentiële) cliënten ook over deze informatie kunnen beschikken.

Ik ondersteun de extra maatregelen die de IGJ van plan is in te zetten.

Ik zal in overleg treden met Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en met de FMS om na te gaan welke rol en verantwoordelijkheid deze partijen voor zichzelf zien om de kwaliteit van de zorg in deze sector te verbeteren.

Deze sector groeit en het lijkt erop dat bestuurders in deze sector zich soms onvoldoende bewust zijn van de kwaliteitseisen waaraan de geboden zorg moet voldoen. Daarom zal ik bezien in hoeverre en op welke wijze ik eraan kan bijdragen dat initiatiefnemers, alvorens zij de markt betreden, kunnen beschikken over voorlichting en informatie over de kwaliteitseisen die aan medisch specialistische zorg worden gesteld. Ook zal ik de genoemde partijen vragen wat hun bijdrage op dat punt kan zijn.

Tot slot zal ik brancheorganisatie ZKN uitnodigen voor een gesprek over de vraag welke acties ZKN gaat nemen binnen de eigen achterban, gericht op implementatie van de verbeterpunten die de IGJ in dit rapport en in eerdere rapporten aandraagt.

Deze brief stuur ik aan ZKN, de FMS en ZN.

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins